

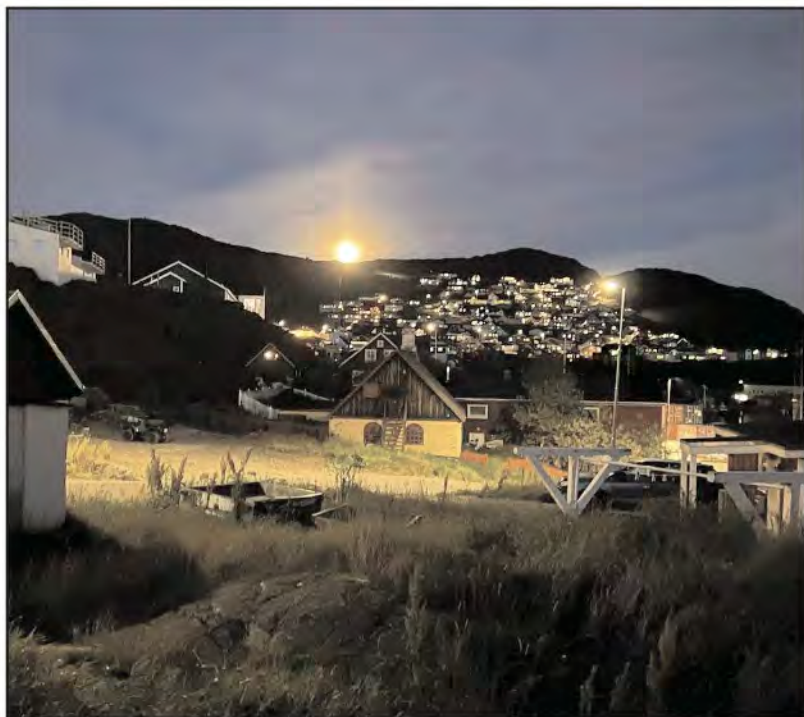
Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 37 nr. 17

3. oktober 2024

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

STARK

SYDGRØNLANDS FØRENDE TRÆLAST

Kilaapaq Aqqutaa B 962, 3920 Qaqortoq

Telefon 38 37 30

Åbningstider:

Mandag-fredag 7.00-17.00

Lørdag 8.00-12.00

E-mail: oec.qaqortoq@stark.gl

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

greenland travel

**Angalanissavit tullia
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk**

- Suliffeqarfitut inniminnivnermi attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Nammineq akilgassaappat attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

**Bestil din næste rejse
hos Greenland Travel**

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf. : 79 11 07 • www.greenland-travel.gl

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppersaarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Aningaasaqarneq unikaallattoq

Grønlandsbankenip 2024 unikaallannertut nalilerpaa, ukiorli naalerpat isumalluarnartoqarpoq

Kalaallit Nunaat angallannikkut qulliusuguni sungaartumik qaamaneqassagaluarpog.

– 2024 ilaqutariit suliffeqarfiillu aningaasaliinerannut sanilliullugu ukiuuvog unikaallaffik, ilimagineqareersutulli unikaallannerup peqqutigaa, erniat qaffasinnerunerat nukissiornermilu akit qaffakkiartornerat, Grønlandsbankenip pisortaa Martin Kviesgaard oqarpoq.

Aamma Nuummi Ilulissanilu mittarfissuarnut aningaasaliinerit kigaallatsinneqarsimapput, sisamangornermilu novembarip 28-anni Air Greenlandip timmisartorsua aappilarissoq »Tuukkaq«
siullermeerluni Nuummut missaag.

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni aningaasaliinerit toqqaannartumik naatsorsorneqarsinnaapput, Royal Arctic Linep umiarsuaasa usiisa annertussusaasigut. Ingammik suliniutitut assartukkat; tassalu assartukkat imaaliillaannaq nalinginnaasumik angalanissamut pilersaarutitut nalinginnaasunut imaluunniit assartuussinermi akinut tulluarsarneqarsin-

naanngitsut, tassaammata usit angisuupilussuit imaluunniit passukkuminaatsut.

– Qaammatini arfinilinni siullerni Kalaallit Nunaanni suli-niutit annertuumik appariput 30 procentit sinnerlugit, suli-niutit annertuut naammassinerat peqqaalluni, aningaasati-gullu unikaallattoqarneratigut, nunatsinni umiarsuaatileqati-giit ukiup affaanut naatsorsuutaani atuarneqarsinnaavog.

Kisitsisit pingasut

Nunatsinni Naatsorsueqqissaartarfik kingullertigut naatsor-suutitik pingasunik saqqummersitsivog tamarmik 2024-mi aningaasaqarnikkut unikaallannermik takussutissiisunik.

Ukiuni arlalissuarni suliffissaaleqinermit kisitsisit suliffis-saqarnerulernermik oqaluttuarput, kingullertigulli ajalusoor-toqarpoq. Aprili, maa, juuni juulilu 2024 tamarmik sulif-fissaaleqinerup annikilliartrornerannik takutitsipput. Juulimi inuit 1.230-t suliffissaaleqisutut nalunaarsorneqarput, tassa-lu juulimi 2023-mut sanilliullugu 114-inik amerleriaateqar-lutik.

kujataamiu

Nutaag

Naqiterisog / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqqissuisog / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Iloqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

10. oktober 2024

Normu tulleg saqqummissaag:
Næste nummer udkommer:

17.oktober 2024

2024-mi ukiup sisamararterutaasa aappaanni akunnittarfinni unnuisut unnuinerillu ikileriarput: Unnuisut 59.930-t unnuinerillu 151.706-it akunnittarfinnut, angalaartunut akunnittarfinnut unnuisarfinnullu 45-nut agguataarsimasut naatsorsuinerni ilaapput. 2023-mi ukiup taamaalineranut sanilliullugu tikeraat 6,5 procentimik ikileriarisimapput unnuinerillu 8,0 procentimik ikileriarisimallutik.

Ukiumi qaammatini siullerni arfinilinni Kalaallit Nunaannit angalasut 39.080-iupput nunanut allanut angalasunut mittarfinnit arfiniliusunit Kangerlussuarmit, Nerlerit Inaannit, Kulusummit, Ilulissanit Nuummiillu. Coronamik ajomarto-

ornerup kingorna angalarusuttut amerleria-piloorput, tamannali naammatsissimagunarpog. 2022-mit 2023-mut qaffariapiloorneq 2024-mi nalinginnaanerulerpoq 0,6 procentiulluni.

Sungaartooreeraangami qorsunngartarpoq
Sungaartup kingorna aappalut-tunngunngikkaangami qorsunngartarpoq.

Grønlandsbanken naliliivoq ukiup immikkoortuini takkuttussani erniat appassasut aalisanermut inatsimmut nutaamut attuumassutilimmik Nuummilu mittarfissualiornerup naammassinera ukiuni aggersuni aningaasaliinernik nutaanik kinguneqarumaartoq.

– Ukioq manna annikitsumik unikaallanneq takuarput, tamannali annermik erniat qaffannerannik peqquteqarnerugunarpog. 2025-miilli Nuummi mittarfiliorneq naammassippat tamanna pissusissamisoorutimik suliaqartoqarnerulerneranik kinguneqassaaq. Tassaasinnaapput akunnittarfiliorerit imaluunniit takornariaqarnikkut allatigut aningaasaliinerit. Takuinnarlugu ajunngitsumik ingerlasoqarpoq, 2024-milu suliniutit nutaat annikillilaarnerat uagutsinnut pissusissamisoorutimik isikkoqarpoq, Martin Kviesgaard Sermitsiamut oqarpoq.

STARK GRØNLAND 20-LIIVOQ

STARK GRØNLAND FEJRER 20 ÅR

695,-

STACO
VÆRKSTEDS-REOL
5 hylder. Sort.
91,5 x 46 x 183 cm.
(Best. nr. 1838671)

NEXTORCH
PANDELYGTE
Til brug på hjelm.
1200LM/200M
opladelige Li-Ion.
(Best. nr. 2157772)
PR. STK. 529,-

DEWALT
LØVBLÆSER
Blåsehastighed op til
200 km/t. Vægt: 2,5 kg.
(Best. nr. 2094631)
1.799,-

AVIISEEQATSINNI
ONLINE-IKKUT
NEQEROORUTINIK
TAKUSASSARSIORIT
SE ALLE DE GODE TILBUD I VORES
ONLINE AVIS LIGE HER

STARK GRØNLAND 20-LIIVOQ
STARK GRØNLAND FEJRER 20 ÅR
699,-

Priserne gælder fra fredag d. 27. september til lørdag d. 19. oktober 2024. Der tages forbehold for pris- og afgiftsændringer, trykfejl og udsolgte varer samt forsendelse leverandør.

Voldsomme huslejestigninger på vej

Der er ikke en eneste ny krone fra landskassen i Naalakkersuisuts milliardstore renoveringsindsats.

31 af Selvstyrets udlejningsboliger i Nuuk undergår i denne tid en gennemgribende renovering på grund af skimmelsvamp, og andre 79 boliger står gabende tomme, mens de venter på håndværkerne.

Således er 110 skimmelsvampsramte lejligheder i hovedstaden taget ud af den almene boligpulje. I nogle tilfælde har boliger med skimmelsvamp stået tomme i et par år.

I mellemtiden bor lejerne i en erstatningsbolig, så hver enkelt familie besætter to lejligheder i en by, martret af boligmangel.

Nuuk er blot et eksempel på det enorme renoveringsefterslæb, som gennem årtier er opbygget i hele landet. Selvstyret har for sine egne boliger, administreret af boligselskabet Ini A/S, sat regningen til 2 ? milliarder kroner, men nu træder naalakkersuisoq for boliger Hans Peter Poulsen på bremsen.

Med renoveringsindsatsen »Sammen om sunde boliger – en genopretning af Selvstyrets lejeboliger« vil han indhente renoveringsefterslæbet over en 20-årig periode, så både økonomi og håndværker kan følge med den enorme opgave.

Finansloven rummer til stadighed konto 89.72.12 med titlen »Boligprojekter og erstatningsbyggeri«, og penge, hentet hvert år fra denne konto, bidrager med den første milliard.

– Der er altså ingen nye penge fra landskassen i Naalakkersuisuts renoveringsudspil?

– Nej, der er som sådan ikke tale om nye penge, men der er tale om at gøre os uafhængige af de midler, som aktiveres hvert år, så vi er sikre på at have de nødvendige penge til at

løfte den ekstraordinære indsats, siger Hans Peter Poulsen til Sermitsiaq.

Den anden milliard kommer fra lejerne.

– Vi indregner en huslejetilpasning på 3,8 procent i hvert af de 15 år fra 2027 til 2041, siger Hans Peter Poulsen.

– Du taler om en huslejetilpasning, men du mener vel en huslejestigning?

– Man kan udtrykke det på forskellige måder. Det handler om at lukke gabet, som er skabt gennem mange år, hvor lejerne ikke har betalt den reelle omkostning ved at bo til leje i Selvstyrets boliger. Hvis vi fastholder de nuværende huslejer, sender vi blot regningen videre til næste generation, og det kan vi ikke være bekendt, siger Hans Peter Poulsen.

Stigende husleje - stigende boligstøtte

Renoveringsindsatsen begynder i 2025, og huslejestigningerne begynder i 2027.

Eller sagt på en anden måde: De tiltrængte renoveringer begynder i denne valgperiode; de upopulære stigninger begynder først i næste valgperiode. Men Hans Peter Poulsen kæder ikke tingene sammen.

– De to år giver lejerne mulighed for at tilpasse deres økonomi til den nye husleje, og de to år giver Inatsisartut tid til at vedtage en ny ordning om boligsikring, forklarer Hans Peter Poulsen.

Boligsikringen giver i dag lejere med lavindkomst tilskud til huslejen i selvstyrets og kommunernes boliger, men fra 2027 vil også lejere i den private boligpulje være omfattet. Samtidig kan lejere søge tilskud til den samlede boligudgift, inklusiv vand og varme. Det er en afgørende nyskabelse, idet mange ældre borgere bor til leje i den nedslidte del

af boligpuljen, hvor udgiften til vand og varme er højere end i nye byggerier. Hans Peter Poulsen lover, at en ny boligsikringsordning vil afbøde huslejestigningen, så også familier med få midler til rådighed kan betale en omkostningsbestemt husleje.

Huslejen fastfrosset i fem år

Det er årtiers politisk svigt på boligområdet, som fra 2027 rammer lejerne med fuld hammer.

Hjemmestyret overtog statens boliger 1. januar 1987, og bloktilskuddet blev forhøjet med 214 millioner kroner til opførelsen nye boliger. Derimod fulgte der ikke en krone til renovering, som ifølge staten skulle finansieres over en kostægte husleje.

Politikerne fandt dog hurtigt ud af, at boliger og husleje er et effektivt håndtag på skrue på. Landsstyret og lønmodtagerorganisationen SIK indgik i 1990’erne en aftale om at holde priser, lønninger og husleje i ro for at undgå en højere inflation end i Danmark. Aftalen skabte et huslejeefterslæb, som aldrig er blevet indhentet.

Og helt galt fik det i september 2021, da naalakkersuisoq for boliger Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit, varslede en huslejestigning for 2.877 lejere i Nanortalik, Paamiut, Nuuk og Maniitsoq. Stigningen lød i alt på 4,9 millioner kroner, men det udløste et ramaskrig i salen, især fra den daværende koalitionspartner Naleraq.

Inatsisartut aflyste den varslede huslejestigning, og i stedet skød landskassen de nødvendige penge i syv boligafdelinger, så budgetterne opnåede den lovkrævede balance.

Der var tale om en engangsforestilling, men lige siden har finansloven dækket huslejestigningerne i selvstyrets boliger.

- 2022: 4,9 millioner kroner.
- 2023: 8,5 millioner kroner.
- 2024: 4,8 millioner kroner.
- 2025: 3,1 millioner kroner.
- 2026: Endnu ikke fastlagt.

Huslejen i selvstyrets boliger vil således være fastfrosset i fem år fra 2022 til 2026.

Og det kan mærkes på bundlinjen.
– De nuværende indtægter fra huslejen dækker ikke boligafdelingernes omkostninger til drift og vedligehold, oplyser Hans Peter Poulsen.

Det faktiske behov er på 150 millioner kroner, men der bliver kun afsat 35 millioner kroner. Gabet skal lukkes med årlige huslejestigninger på 3,8 procent, så slutresultatet bliver kostægte huslejer i selvstyrets boliger om 20 år.

Kujataani Asaasoq ApS
Sydgrønlands Rengøring ApS

Postboks 527, 3920 Qaqortoq
Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

asaqqissaarnek, Sullissilluarnek
- Nuannisarnek Ipiitsoq

Proffessionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse

Tusassip ukiup affaani siullermi millionikkaanik sinneqartoorutai amerleriarput

Tusass ukiup affaani siullermi akileraarutit suli ilanngaatinagit 67,5 millionit koruuninik sinneqartooruteqarpoq, siorna piffissamut tassunga sanilliullugu 5,2 millionit koruuninik amerlanerupput.

2024-p affaa siulleg Namminersorlutik Oqartussat attaveqaqatigiinnermut suliffeqarfiutaannut Tusassimut aningaasaqarnikkut angusarissaarfiuvoq.

Qaammatini arfinilinni siullerni 67,5 millionit koruuninik sinneqartooruteqarluni suliffeqarfiup nalunaarutigaa.

Pisortap Toke Binzerip angusat nuannaarutigai:

- aningaasaqarnerup pitsaasup qulakkeernissaanut sinneqartooruteqarnerput suliassaqarfitsinnik qulakkeerinneqataasarmat: attaveqaatit nioqqutissallu nuna tamakkerlugu attaveqartitsisut pilersinnissaat.

- Annertuumik aningaasaliisoqarnissaa pisariaqarpoq, tamannalu periusissatut pilersaarutip 2025-mi inernerata saqqummiunneqarneranut iluaqutaassaaq. Ullumikkut angusat pitsaasut siunissami annikinnerpaamik akiitsoqarnissat-sinnut iluaqutaassapput, Toke Binzer tusagassiutinut nalunaarummi oqarpoq.

160-170 millionit koruuninik sinneqartoornissaa naatsorsuutigineqartoq

2024-mi angusat akileraannginnermi 160-170 mio. koruunipput, tamannalu 2023-mi angusanit allaanerunani, Tusass paasissutissiivoq, kisitsinillu saqqummiussilluni: Aggvaqatigiissillugu 2024-mi ukiup affaanut siullermut kaaviiartitat 395,5 mio. kr.-upput, siorna piffissamut tassunga sanilliullugu 0,3 mio. kr.-mik appariarsimallutik.

Nammineq aningaasaatit juunip 30-anni 2024-mi 1.271,9 mio. kr.-upput, siorna taamaasinerani 1.206,8 mio. kr.-usimallutik. Tamatuma kingunerisaanik patajaassuseq 78,3 %-iuvoq.

2024-mi ukiup affaanut siullermut akileraarut ilanngaatinagu angusaq 67,5 mio. kr.-uvoq, 2023-mi piffissap taamaalinerani angusaq 60,2 mio. koruuniusimalluni, taamaatumillu qaffariarsimalluni.

Aningaasaqarnermut pisortaq nutaaq

Suliffeqarfik nutaamik aningaasaqarnermut pisortartaarsimasoq (CFO) Tusassip ilanngullugu nalunaarutigaa. Line Mika Skov augustimi atorfinippoq.

- Suliffeqarfimmut peqqinnartumik patajaatsumillu ingerlat-siumut isersimavunga, suliassarlu pingaarnerpaaq tassaavoq ukiup sinnerata ingerlanerani toraarfik taassumalu ineriartornera ingerlatiinnassallugu. 2025-mi periusissiaq nutaaq atuutilissaaq, tamannalu aamma suleqataaffigissallugu pisanganartorujussuuvoq, oqarpoq.

Toke Binzer, 2022-miilli Tusassimi aningaasaqarnermut pisortaaq, marsip aallaqqaataani pisortaanngormat aningaasaqarnermut pisortatut atorfik inuttaaruppoq.

Aatsitassarsiorneq pillugu saq-qummersitsineq iluatsilluarpoq

Kommune Kujallip suliniuteqarluarneratigut aatsitassarsiorfiit neriunaateqarluartut Nanortalimmi, Qaqortumi Narsamilu saqqummiunneqarnerat iluatsilluarpoq.

Kommune Kujallerimi sapaatip akunnerisa 37-anni aatsitassarsiorneq pillugu saqqummersitsinerimi, aatsitassarsiorlut aamma inuussutissarsiorlut akunnerminni suleqatigiinnerunissaat aammalu aatsitassarsiorfiit pisariaqartitaasa innuttaasunik qanimut ilisimaneqarnerulernissaat siunertaapput.

-Aatsitassarsiorfiit neriunaateqarluartut ataatsimoortillugit suliffeqarfinnut innuttaasunullu saqqummiunneqarnerat iluarisimaarpara, aamma Nanortalimmi saqqummersitsisoqarnerani Majoriamit inuusuttut peqataanerat maluginiarpara nuannaarutigalugulu. Ataatsimut isigalugu saqqummersitsinerimi suliffeqarfiit takkuttut amerlanerusinnaagaluarput, aatsitassarsiorfiimmi eqqarsaatigalugit suliffissat 500-t misaaniittut amerlanerpaat kommunitinneersunik inuttalersorneqarnissaat kissatiginaqimmat, Kommune Kujallerimi borgmesteri, Stine Egede aqqissuussamut iluarisimaarinilluni oqarpoq.

Saqqummersitsinerimi aatsitassarsiorfiit neriunaateqarluartut tassa kultisiorfik Nalunaq (Amaroq Minerals), Amitsumi aqerluusassaarfik (greenRoc Mining) aamma Killavaat Alannguanni aatsitassat qaqutigigoortut (Tanbreez Mining) innuttaasunut inuussutissarsiorlutunullu saqqummiunneqarput.

-Aatsitassarsiorfiit pilersinniarni aamma tunisassiornerini aningaasat amerlasuut kaajalukaartinneqartarput. Taamaattumik Kommunimi sulisinnaasut suliffeqarfiillu sapinngisamik akuunissaat aningaasaqarniarnemut ineriartormullu annertuumik sunniuteqarsinnaavoq.

Angusaqarluarnissamut ilinniarneq suliassanullu piukkunnarsarneq aqqutissaapput, tamanna inunnut ataasiakkaanut suliffeqarfinnullu atuuppoq, Ujarassiooq aatsitassarsiornerlu pillugu saqqummersitsinerimi aqqissuusseqataasoq, Ole Christiansen oqarpoq nangillunilu...

-Soorlu Amitsumi aqerluusassaqarfiata sanaartornissaa 1 mia. kronenik naleqqassanagatinneqarpoq, ukiut marluk iluanni pisussaq. Taamaattumik annertunerpaamik peqataaniarutta suut eqqumaffigissanerlugit piareersarnissamut piffissaavoq. Taamaattumik Kommunip suliniutaa ingerlaqqittariaqarpoq, inuiaqatigiinnut suliffeqarfinnullu iluaqutaasumik piareersarluni suliniuteqarnikkut, Ole Christiansen nagasiivoq.

Kommune Kujallerimi pisuussutit uumaatsut amerlaqaat, matumani kommune suleqatigiissitaliorsimavoq periarfissanik nutaanik misissuisussanik. Ilisimasat nutaat iliuusissatut pilersaarusiornermut toqqammaviliisuussapput kingornalu suleqatigiinnissanik sullissinissanillu isumaqatigiissusiornivinnut toqqammaviliisuussallutik.

Aatsitassat piuuartitsinerimik tunngaveqarluni atorineqarnissat Kommunimit anguniagaavoq, tamatumalu saniatigut inuussutissarsiornikkut soqutigisat allat kommunip isumagiartussaavai.

Det er vildledelse af samfundet?

af Rainer Permien

Hvorfor ikke oplyse sandheden?

Læserbrevet omhandler ikke kun hændelsen i kommunen, men frem for alt om ledelsen med deres bedrøvelige nedtonede håndtering af årsagen og ligeså om de involverede parter ageren med et aldeles ignorerende adfærd ved udbredelsen af misinformationer eller total tavshed - hvorfor?

Et merforbrug på socialområdet eller budgetoverskridelse kan ikke være årsagen for hændelsen af ubetalt A-skat, hvorved hændelsens årsag stikker væsentlig dybere end offentligt tilkendegivet!

Samfundet har krav på korrekte oplysninger for hændelsen og årsagen, men ikke for udbredelsen af misinformationer med tilbageholdelser af sandheden for ledelsens utilstrækkeligt tilsyn i kommunen.

Denne nedtonede attitude underminerer absolut tilliden til kommunen, hvor symptomerne kan henlede tanken til en ikke eksisterende demokratisk ledelse i Kommune Kujalleq, men mere om et spil for galleriet, komponeret for at dække over den virkelige årsag for hændelsen?

Tavsheden er blevet til et varemærke i den kommunale verden i Kommune Kujalleq, dog har borgmesteren tydeligt markeret sig ved at fremhæve offentliggørelsen af bedre og flere informationer på hjemmesiden, men foreløbig mangler hjemmesiden stadig en betydelig dybde af informationerne!

En ting er, at ledelsen burde have lyttet til kritikken, da muligheden var for nærværende, men tværtimod har ignoreret eller afvist kritikken! Kan kritiske røster ikke accepteres i den øverste ledelse?

En anden ting er, at involverede personer aldrig har taget hændelsen alvorligt og stadig er fokuseret på at neddysse

hændelsen for offentligheden og samtidigt udviser lettelse over ikke har mistet tillidserklæringen fra kommunalbestyrelsen. Hele seancen kan betegnes som bemærkelsesværdige og for en ekstrem besynderlig affære med et lighedstegn; "at stikke blå i øjne" på samfundet?

Hvad er evident sandt, eller falsk i offentliggjorte tvetydige oplysninger, hvor, efter flere måneder i en selvransagelse, nu påtages et ansvar? Hvormed indrømmes en forsømmelse i embedsførelsen!

Hvordan kan medlemmer i kommunalbestyrelsen udtrykke deres tillid til en person, der uomtvistelig og i et væsentligt omfang har mislighold stillingen?

Hvordan kan borgmesteren udtaler sig om at have fuld ud tillid til kommunaldirektøren, når denne, i lighed med borgmesteren, åbenlyst har misligholdt sine forpligtelser i stillingen?

Hvorfor evalueres personen ikke for et synlig tillidsbrud i stillingen, men derimod foretrækker åbenlyst partifarven i beslutningen, på trods af, at tilhørsforholdet til et parti er irrelevant og skal ses bort fra i denne evaluering af personen?

Ligeledes kan en betænkelig ageren, foretaget af uambitiøse eller uoplyste medlemmer i kommunalbestyrelsen, der ikke formå at følge retningslinjer for god skik og orden i lovbestemte situationer, får nakkehåret til at rejse sig med en ubegribelig følelse af, hvor på en enfoldig og naivt grundlag beslutninger træffes af enkelte medlemmer i byrådsalen!

Når nogle medlemmer i kommunalbestyrelsen træffer beslutninger ved samtidig, at flage for et politisk parti, er en personlig holdning til emnet, men derved sænkes deres ærgerrighed til det laveste niveau i embedsførelsen, hvorved deres troværdighed får en hel anden drejning i enhver lignende beslutning!

Kommunalpolitiker burde se bort fra deres partipatriotiske tilhørsforhold og fastholder en solid forankret observant holdning til emnet, tilmed nødvendige konduite for etik og moral i betroende stillinger.

Lige så vel kan sættes et stort spørgsmålstegn ved enkelte nuværende kommunalpolitikernes kompetencer for kundskab om den konkrete virkelighed står til trone i vurderingen af et tillidsspørgsmål om troværdigheden for personer i ledende betroede stillinger i de kommunale embeder?

Ledende og gode faglige kvalificerede personer viser deres personlige sande karakter i handlingen af sagens substans, ved at arbejde med en engageret iver i overensstemmelse for gældende moralske normer og forpligtelser i enhver given situation.

Et tillidsforhold bliver brudt når personen egenrådig eller

på det groveste misligholder sine indgåede forpligtelser i enhver stilling, hvilket netop er sket i denne sag!

Dermed sagt, bør de kommende og forhåbentlige mere habile medlemmer i kommunalbestyrelsen engagere sig væsentlig mere i retslige vurderinger af rettigheder og forpligtelser for personer i betroede stillinger i det offentlige rum i Kommune Kujalleq.

I realiteten medfører denne hændelse en økonomisk barriere, der belaster samfundets positive udvikling, hvor personernes svigt indskrænker kommunens økonomiske råderum for andre aktiviteter mht. udviklingen af kommunen!

Er tiden ikke inde, at vi, som ansvarsbevidste borgere med en fornuftig retsbevidsthed, tager kommunens gradbøjede retssikkerhed mere alvorlig, for imødegår enhver lignende adfærd i fremtiden?

Samfundet, som såvel retsbevidste politiker, bør i fællesskab går imod disse hensynsløse egenrådige personer, for netop bevare retssikkerheden i de offentlige kontorer!

Fra de involverede personer må forventes kraftig modstand eller ignorering af læserbrevet, netop fordi personerne, efter min formodning, ikke har den ønskværdig forpligtende samvittighed, for at varetage sit hverv eller er i besiddelse af behørig pondus med en konduite for indrømme misbruget i stillingen.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

SISA milliardit affaat sinnerlugit aningaasaliissuteqartarnikkut

Soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfik SISA ukiup affaani siullermi soraarnerussutisiaqalernissamut akileraarutit sioqqullugit 525,7 millionit koruuninik aningaasaliissuteqartarnikkut angusaqarpoq.

Ukiup affaa siulleg sullitanut amerlasuunut SISA-mi soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfimmik atuissut naammaginatut ingerlasimavoq.

Taamaasilluni soraarnerussutisiassanut aningaasaateqarfik, Kalaallit Nunaanni annerpaaq, soraarnerussutisiassanut akileraarutit suli ilanngaatinagit 525,7 millionit koruuninik aningaasaliissuteqartarnikkut angusaqarpoq.

Tamanna siorna piffissamut tassunga sanilliullugu 175 millionit koruunit missaannik annertuneruvoq. 2024-mi ukiup affaani siullermi soraarnerussutisiaqalernissamut akileraarutit 79,9 millionit koruuniupput, siorna 48,2 millionit koruuniullutik.

Taama SISA ukiup affaanut nalunaarusiami allappoq, aningaasaliissuteqarnerlu naammaginatut tassani aqutsisut oqaatigisimavaat.

Soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiup niuerfimmi aningasaliissuteqartarnissaminut aningaasaateqarfiisa marluusut piffissami angusaasa procentiat imaappoq; Annertusiartortitsineq aamma Aalaakkaasoq taakkua imatut inissipput 10,38 procent aamma 4,28 procent.

Præsidentimut qinersineq sorsunnerlu nalorninartorsiortitsipput

Taamaattorli aningaasaliissuteqartarnermut niuerfinit pis-

sutsit suli annertuumik nalorninartoqartut, ukiup affaanut nalunaarusiami SISA naqissusiivoq. Ukiup sinneranut naatsorsuutit pillugit soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfik ima naliliivoq:

- Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutigineqartut pitsaasumik iluanaaruteqarfiussapput, kisiani piffissaq qaninnerusoq siumut takorloorneqarsinnaanngilaq.

- Politikikkut pisut arlalippassuit qularuteqarnissamut pissutissaqartitsipput, tamakkua kingunerisinnaallugu nalit (kurs) apparsinnaanerat: USA præsidentimik qinersineq, Frankrigimi politikikkut pissutsit maannakkorpiaq parlamentimut qinersisoqarnerata kinguinnguani ersernerluppoq, Ukrainemi sorsunneq suli ingerlavoq taamatuttaaq Israelip aamma Hamasip akornanni aqqiagiinnginneq ingerlaanarpoq aammattaaq Kinap aamma Nunat killiit akornanni pissanganartoqarpoq, SISA allappoq.

Ukiup affaani siullermi SISA-mi ilaasortat 197 millionit koruuninik akiliuteqarsimapput, soraarnerussutisianullu 64,8 millionit koruunit tunniunneqarsimapput.

Soraarnerussutisiassanut aningaasaateqarfik maannakkut 5,7 milliardit koruunit missaannik aningaasanik aqutsisuvog.

SISA 41.000-t missaanni ilaasortaqqarpoq, taakkunannga 20.000-t ilaasortaanermut akiliuteqartartuullutik.

Aatsitassarsiorfiit Kujataani suliffinnik nutaanik 500-nik pilersitsisinnaasut

Pilersaarutit pitsaasumik ingerlappata Kalaallit Nunaata kujataani aatsitassarsiorfiit pingasut ukiuni qaninnerni tulliuuttuni aallartissapput. Taakkua suliffinnik 500-t missaannik amerlatigisunik pilersitsissapput. Nunarsuarmioqatitta ingerlatseqatigiiffiutaat najukkamilu inuussutissarsiorfiit aatsitassat pillugit sapaatit akunnerisa siulianni naapipput.

Nunarsuarmioqatitta aatsitassarsiuutileqatigiiffii najukkamilu inuussutissarsiorfiit akornanni ikaartarfimmik sanaartortoqassaaq. Inuussutissarsiornermut, Niurnermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq, Naaja H. Nathanielsen, taama isumaqarpoq. Taanna Kommuni Kujalliuup aatsitassat pillugit ataatsimiisitsinerani septembarip 5-anit 9-nut peqataavoq. Ingerlatseqatigiiffiit pingasut qaaqquneqarput, taakkua suliniutit najukkami inuussutissarsiorfiit oqaluttuaat.

Suliffissat sunniutissallu

Nanortalimmi, Qaqortumi Narsamilu ataatsimiisitsisoqarpoq. Saqqummiisussalli arlallit Nanortalimmi silamik pequteqarlutik ingerlariaqqissinnaanikuunngimmata Qaqortumi ataatsimiinneq sivikinneruvoq. Ingerlatseqatigiiffiit nunanit allaneersut peqataasut tassaaput, tuluit nunaannit GreenRoc Strategic Materials, qeqertami Amitsumi Nanortalip eqqaani, grafitimik, tassa aqerlusamik piiaanissamik suliniuteqartoq. Canadamiut ingerlatseqatigiiffiutaat Amaroq Minerals, taanna Nalunami kuultisiorniarpoq kiisalu australiamiut ingerlatseqatigiiffiutaat Tanbreez Minings Killavaat Alannguani saffiugassanik qaqutigoortunik piiaanissamik suliniuteqartoq. Ujarassiooq Ole Christiansen aatsitassat pillugit ataatsimiinnissamut isumassarsisut suliaqartullu ilagaat, taanna oqaluttuarpoq, aatsitassanit pisuussutit annertuut avammut tuninissaat sumiiffimmilu suliffissat amerlasuut pilersinneqarnissaat pilersaarutaasut.

– Qulakkeerinnittoqanngilaq, kisianni suna tamarmi ajus-sanngippat aatsitassarsiorfiit pingasut ukiuni aggersuni aallartissapput. Taakkua suliniutit katillugit atorfinnik toqqaanartumik 500-nik pilersitsinissaat ilaqqineqarpoq.

Nalunami kuultisiorfik suliffinnik 168-nik pilersitsissangatinneqarpoq.

– Aatsitassarsiorfissap eqqaa aallartinneqarpoq.

Immikkoortiteriviup ukiap ingerlanerani piareernissaa naatsorsuutiginneqarpoq. Immikkoortiteriniinnarmi kuulti anner-tooq katersuivimmiilertussaavoq ingerlatseqatigiiffiup salii-vimmik 2025-mi upernaakkut pilersitsinissani naatsorsuutiga, taassuma kingorna kuulti tamarluinnangajammi atorluarneqarsinnaassaaq, Ole Christiansen oqaluttuarpoq.

Tuluit GreenRoc Strategic Materials-imeersut Amitsup kujataata isuani suliffinnik 170-it missaannik amerlatigisunik pilersitsinissartik ilamagaat.

– Sulisartut ilaat Nanortalimmi najugaqarsinnaapput aatsitassarsiorfimmullu paarlaallutik suliaartortarlutik. Taamaattumik Nanortalip Amitsullu akornanni ikaartaammik pilersitsinissaq naatsorsuutiginneqarpoq. Nunap immikkoortuani aqerlussanik allanik peqarpoq. Taakkua aatsitassarsiorfiup sivisunerusumik ingerlanissaanut qulakkeerin-nissinnaapput, Ole Christiansen oqaluttuarpoq nangipporlu suna tamarmi ingerlalluaruni akuersissutinik tunniussiso-qassappat ingerlatseqatigiiffik piiaanissamut akuersissum-mik ukioq manna qinnuteqarsinnaassaaq. Sullivissap sana-artorneqarnera 2026-mi aallartissangatinneqarpoq aatsitassarsiornerlu 2028-mi aallartissangatinneqarluni.

Australiamiut Tanbreez, Killavaat Alannguani saffiugassanik qaqutigoortunik piiaanissamut akuersissuteqarput. Ingerlatseqatigiiffiup aallartisarnermi suliffinnik 130-nik pilersitsinissani pilersaarutigaa, aatsitassarsiorfimi ukiu-mut 0,5 million tonit sanaartorneqartassapput. Ole Christiansenip oqarnera naapertorlugu ingerlatseqatigiiffiit pingasut tamarmik amerlanerpaanik nunaqavissunik suliso-qarusupput. Aallartisarnermi nunani allamiut aatsitassarsiornermik misilittagallit atorfissaqartinneqassapput. Taamaattumik sulisussat pillugit ilinniartitsinernik pilersaarusiortoqassaaq.

Suleqatigiinneq

Naaja H. Nathanielsenimut najukkami suliffeqarfiit, aatsitassarsiuutileqatigiiffiit inuttaasullu suleqatigiinnerat isumassarsialsialaavoq.

– Ingerlatseqatigiiffiit arlallit ataatsimiinnernut peqataanerat immikkut ittumik pitsaaquteqarpoq. Namminneq immikkut suliniutitit soorunami ukkataraat, kisianni aamma assiliaq anginerusooq takuneqarsinnaalerialaarpooq: Suliniutit pingasut ukiuni qanittuni aallartissappata nunap immikkoortuani susooqassava? Sulisoqarnissaq pillugu, nukissiutinut atueqatigiinnissamut periarfissat pillugit, avatangiisinut sunniutinut pillugit, najukkami ingerlatseqatigiiffiit periarfissat pillugit suliffeqarfiillu ataasiakkaat pillugit oqallittoqarpoq. Isumaqarpunga periaaseq una sunniuteqarsinnaasooq ineriartorteqqinneqassasorlu, ilinniarteqarfiit, Majoriaq najukkamilu suliffeqarfiit aamma peqataassapput. Pisumi uani politikkikkut oqaasit aamma pingaaruteqarlunnaaput.

Soorunami uagut piareersimassaagut, paasissutissanik ingerlatseqqissaagut apeqqutillu akisarlugit. Najukkamilu inuit qitiussapput aamma ingerlatseqatigiiffiit najukkamilu suliffiit akunnerminni atassuteqalissapput.

Grønlands økonomi tager time-out

Grønlandsbanken kalder 2024 for et pause-år, men der er lys for enden af kalenderen

Hvis Grønlands økonomi var et trafiklys, ville det vise gult.

– 2024 bliver lidt af et pause-år i forhold til familiernes og virksomhedernes investeringer, men opbremsningen var forventeligt på baggrund det højere renteniveau og de stigende energipriser, siger Grønlandsbankens direktør Martin Kviesgaard.

Samtidig er de store anlægsinvesteringer i atlantflughavnene i Nuuk og Ilulissat gået ned i gear, og torsdag den 28. november lander Air Greenlands knaldrøde atlantfly »Tuukkaq« for første gang i Nuuk.

De økonomiske aktiviteter i det grønlandske samfund kan direkte aflæses i godsmængderne ombord på Royal Arctic Lines skibe. Det gælder især projektgods; altså gods som det ikke umiddelbart er muligt at indpasse i den normale sejlplan eller fragttarif, fordi der er tale om meget store eller vanskeligt håndterbare godstyper.

– Projektgods til Grønland viste i årets første seks måneder et betydeligt fald på over 30 procent på grund af afslutningen af store projekter og en økonomisk opbremsning, fortæller det nationale rederi i sit halvårsregnskab.

Tre tørre tal

Grønlands Statistik har på det seneste udgivet tre statistikker, som alle bekræfter afmatningen i 2024.

Arbejdsløshedsstatistikkerne fortalte i en længere årrække om øget beskæftigelse, men på det seneste er der kommet grus i maskineriet. De fire måneder april, maj, juni og juli 2024 viser alle en stigende ledighed. I juli blev 1.230 personer registreret som arbejdssøgende, og det er en stigning på 114 personer i forhold til juli 2023.

Antallet af hotelgæster og overnatninger i 2. kvartal 2024 viser et fald: 59.930 overnattende gæster og 151.706 overnatninger fordelte sig på 45 hoteller, vandrerhjem og andre indkvarteringer, som indgår i statistikken. Sammenlignet med 2. kvartal 2023 er det et fald i antallet af gæster på 6,5 procent og et fald i antallet af overnatninger på 8,0 procent. I årets første seks måneder rejste 39.080 passagerer ud af Grønlands fra en af de seks udenrigsflughavne Kangerlussuaq, Narsarsuaq, Nerlerit Inaat, Kulusuk, Ilulissat og Nuuk. Efter Corona-krisen steg rejselysten voldsomt, men den ser ud til være mættet. Efter en voldsom stigning fra 2022 til 2023 flader 2024 ud med en stigning på 0,6 procent.

Efter gult kommer grønt

Efter gult kommer enten rødt eller grønt på trafiklyset. Grønlandsbanken vurderer, at et rentefald i de kommende kvartaler sammen med mulighederne i den nye fiskerilov og afslutningen på lufthavnsbyggeri i Nuuk vil medvirke til nye investeringer i de kommende år.

– Vi ser en lille opbremsning i år, men nok primært på grund af det højere renteniveau. Det vil til gengæld være naturligt med start af følgeaktiviteter fra 2025, når lufthavnsbyggeriet i Nuuk slutter. Det kan være hotelbyggeri eller andre investeringer i turismesektoren. Umiddelbart synes vi det ser fornuftigt ud, og den lille nedgang i nye projekter i 2024 er for os at se ganske naturligt, siger Martin Kviesgaard til Sermitsiaq.

Mineprojekter kan skabe 500 nye jobs i Sydgrønland

Hvis alt går vel er der udsigt til igangsætning af tre mineprojekter i løbet af de kommende år i Sydgrønland. Det vil generere cirka 500 arbejdspladser. De internationale selskaber og det lokale erhverv mødtes i sidste uge til råstofmesse.

Der skal bygges bro mellem de internationale mineselskaber og det lokale erhverv.

Det mener Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling, Naaja H. Nathanielsen, der fra 5.-9. september deltog i Kommune Kujalleqs råstofmesse, hvor tre selskaber var inviteret til at fortælle om deres projekter og tage dialogen med de lokale erhvervsdrivende.

Arbejdspladser og afledte effekter

Programmet blev gennemført i Nanortalik, Qaqortoq og Narsaq. Dog sad flere af oplægsholderne vejrfast i Nanortalik, hvorfor programmet i Qaqortoq blev lidt tidsmæssigt beskåret.

De tre internationale selskaber var britiske GreenRoc Strategic Materials med deres grafit-projekt på øen Amitsoq ved Nanortalik. Canadiske Amaroq Minerals, der har et guldprojekt ved Nalunaq og endelig australske Tanbreez Minings sjældne jordartsprojekt i Killavaat Alannguat. Geolog Ole Christiansen har været en af initiativtagerne til råstofmessen og fortæller, at der er planer om eksport af store mineralressourcer og etablering af mange lokale arbejdspladser.

– Der er ikke garanti for noget, men hvis alt går vel, så er der udsigt til igangsætning af tre mineprojekter i løbet af de kommende år. Samlet forventes projekterne at generere cirka 500 direkte arbejdspladser.

Guldprojektet i Nalunaq forventes at skabe 168 arbejdspladser.

– Minen er i gang med at blive anlagt, og i løbet af efteråret forventes tyngdesorteringsanlægget at være klar. Da tyngdeprocessen alene vil efterlade for meget guld i affaldet, vil selskabet i løbet af foråret 2025 etablere et flotationsanlæg, hvorefter næsten al guldet vil kunne udnyttes, fortæller Ole Christiansen.

Britiske GreenRoc Strategic Materials forventer at skabe cirka 170 arbejdspladser på sydspidsen af Amitsoq.

– En del af arbejdsstyrken kan bo i Nanortalik og tage på skifteholdsarbejde i minen. Der forventes derfor etableret en færge mellem Nanortalik og Amitsoq. Der er andre grafitforekomster i regionen. Disse vil formentlig kunne øge minens levetid, fortæller Ole Christiansen og tilføjer, at hvis alt går vel med godkendelser etc., så forventer selskabet at søge om en udnyttelsestilladelse allerede i år.

Anlægsarbejde forventes igangsat i 2026 med minedrift fra 2028.

Endelig er der australske Tanbreez, der har en udnyttelsestilladelse til sjældne jordartsmetaller fra Killavaat Alannguat. Selskabet planlægger at skabe cirka 130 jobs i startfasen, hvor minen vil producere cirka 0,5 millioner ton årligt.

Ifølge Ole Christiansen satser alle tre selskaber på at have så mange lokale arbejdere som muligt.

I starten vil der dog være behov for mineerfarne udlændinge. Der indgår derfor uddannelsesplaner for arbejdsstyrken.

Synergieffekt

For Naaja H. Nathanielsen var det en god ide at sætte lokale virksomheder, mineselskaber og befolkningen stævne.

– Det tilførte noget ekstra, at der var flere selskaber til stede på messen. Selvfølgelig havde de hver især fokus på deres egne projekter, men pludseligt kom der også fokus på det større billede: Hvad skal der samlet til i regionen, hvis tre projekter kommer i gang inden for en årrække?

Diskussionen kom på arbejdskraftsbehov, muligheder for synergi omkring energibehov, samlet miljøaftryk, mulighederne for lokale selskaber osv., på en anden måde end når det bare er et enkelt selskab. Jeg tror denne model kan noget og det vil give mening at udvikle den mere, så også uddannelsesinstitutionerne, Majoriaq og flere lokale virksomheder kommer i spil. De politiske taler er vitterligt det mindst vigtige i den sammenhæng. Vi skal selvfølgelig være der og formidle og stå til rådighed for spørgsmål. Men det mest centrale er at man lokalt kommer til orde, og at der skabes bånd mellem selskaberne og med den lokale arbejdskraft.

Ineqarnermut akiliutit qaffaru-jussuartaussanngortut

Naalakkersuisut milliardikkaat atorlugit inissianik nutarteriniarneranni, Nunatta karsianit koruunimik ataatsimilluunniit aningaasaliisoqanngilaq.

Nuummi Namminersorlutik Oqartussat inissiaataat attartortittakkat 31-t oquk pissutigalugu piffissami matumani suku-miisumik nutarterneqaleruttorput, inissiallu allat 79-it nutarterisussat utaqqitillugit inoqanngillat.

Taamaalilluni illoqarfiit pingaarnersaanni inissiat 110-t oqummit eqqugaasimasut, inissianit attartortittakkanit nalin-ginnaasunit peerneqarsimapput. Inissiat ilaat oqoqartut ukiuni arlalinni inoqarsimanngillat.

Taama pisoqarnerani attartortut inissiani taartaasuni naju-gaqarput, taamaalillutik ilaqutariit taakku tamarmik immik-kut inissiani marlunni najugaqarput, tassa illoqarfimmi inis-sianik amigaateqarfusorujussuarmi.

Nuuk nutartigassanut kinguaattoorfusorujussuarnut asser-suutissaannaavoq, nutartigassammi ukiut qulikkaar arlalilit ingerlaneranni nuna tamakkerlugu uninngatiinneqarsimammata. Namminersorlutik Oqartussat namminneq inis-siaateqarput, inissiaatileqatigiiffimmit A/S Inimit aqunneq-artunik, nutarterinissanut atugassat 2,5 milliardit koruuninut inississimavaat, maannali ineqarnermut naalakkersuisoq Hans Peter Poulsen (S) iliuuseqarmialerpoq.

Nutarterinissamut suliniut ”Ataatsimoorluta inissiat peqqis-suutitsigit – Namminersorlutik Oqartussat inissianik attar-tortittagaannik iluarsaasseqqinneq” atorlugu nutarterinis-samut kinguaattoorutit ukiut 20-t ingerlaneranni kinguaat-toorutaasimasut iliuuseqarfigniarpai, suliassamut angisuu-mut tamatumunnga aningaasaqarneq assassugassanillu suli-sartut malinnaasinnaaniassammata.

Aningaasanut inatsimmi suli ilaavoq konto 89.72.12 taa-guutilik ”Inissialiassat taartissanillu inissialiortiterneq”, ukiuni 20-ni ingerlasussami aningaasat 3,8 milliardit koruu-

nit atorniarpai, taamaasilluni aningaasaqarneq sanaartortullu suliassaq annertuumik suliassaqartoq malinnaaffigisinnaa-vaat. Aningaasanut inatsimmi konto 89.72.12-imi allassima-voq »Inissiat suliniutit taartaasullu«, aningaasallu kontomit tassannga aaneqartut, milliarditut siullertut ikiorsiissutaas-sapput.

– *Naalakkersuisut nutarterinissanut siunnersuutaanni, tassa Nunatta karsianit nutaanik aningaasaliisoqassanngi-laq?*

– Aap, tassami aningaasat nutaat pineqanngillat, kisianni aningaasat ukiut tamaasa atuutsinneqalersartut pineqarput, taamaalilluta immikkut ittumik suliniuteqarnissamut anin-gaasanik pisariaqartunik qulakkeerinninniarluta, Hans Peter Poulsen Sermitsiamut oqarpoq.

Milliardit aappaat attartortunit pissarsiarineqassapput.

- Ineqarnermut akiliutinik naleqqussaaneq 3,8 procentinut ukiuni 15-ini 2027-mit 2041-mut ukiut tamaasa ilanngun-neqartassaaq, Hans Peter Poulsen oqarpoq.

- *Ineqarnermut akiliutinik naleqqussaaneq oqaluuserivat, pineqartorli tassaagalarpoq ineqarnermut akiliutinik qaf-faaneq?*

- Assigiinngitsunik taaneqarsinnaavoq. Tamatumani pineq-artoq tassaavoq iliuuseqartoqartannginnerata, ukiorpassuar-ni atuussimasup matussuserneqarnissaa, attartortummi Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni najugaqarner-minni aningaasartuutinik piviusunik akiliisarsimanngimma-ta. Ineqarnermut akiliutit maanna atuuttut aalajangiusima-annassagutsigit, akiligassaq kinguaariinnut tulliuttunut ingerlateqqiinnassavarput, taamaaliuinnarsinnaanngilagullu, Hans Peter Poulsen oqarpoq.

Inigisamut akiliutit qaffakkiartortut – ineqarnermut tapiissutit qaffakkiartortut

Nutarterineq 2025-mi aallartissaaq ineqarnermullu akiliutit qaffannerat 2027-mi aallartissalluni.

Imaluunniit allatut oqaatigalugu: Nutarterinerit pisariaqartinneqarluninartut qinigaaffimmi matumani aallartinneqasapput; inigisanut akiliutinik qaffaanissat nuannarineqanneqisut qinigaaffimmi tulluuttumi aatsaat atuutilissapput. Hans Peter Poulsenilli pissutsit akulerutinnngilai.

– Ukiut pineqartut marluk atorlugit attartortut ineqarnermut akiliutitik naleqqussassavaat. Ukiut pineqartut marluk atorlugit Inatsisartut ineqarnermut tapiissuteqartarnerup nutaamik aaqquissuunnissaata akuersissutiginissaanut atussavaat, Hans Peter Poulsen nassuiaavoq.

Ineqarnermut tapiissuteqartarnikkut ullutsinni attartortut isertitakitsut Namminersorlutik Oqartussat aamma kommunin inissiaataanni najugaqartut tapiiffigineqartarput, 2027-miilli namminersortunit attartortitat aamma ilaatinneqalisallutik. Tamatumunnga peqatigitillugu attartortut ineqarnerminnut akiliutiminnut tamanut tapiiffigineqarnissaminik qinnuteqarsinnaalissapput, imeqarneq kiassarnerlu ilanngullugit. Tamanna nutaalierneruvoq, tassami innuttaasut utoqqaaneruserut inissiani aserfallassimanerusuni attartortuunerusermata, taakkunanilu imermut kiassarnermullu aningaasartuutit sanaartukkanit nutaanit qaffasinnerusermata.

Hans Peter Poulsenip neriorsuutigaa, ineqarnermut tapiissuteqariaatsimi nutaami inissiamik attartornermut qaffaanissat pakkersimaarneqassasut, taamaalilluni ilaqutariit isertitakitsut ineqarnermut akit aningaasartuutitut naapertuuttut akilersinnaaniassammatigik.

Ineqarnermut akiliutit ukiuni tallimani nikisinneqanngitsut

Ineqarnermut tunngasut ukiuni qulikkaani arlalinni politikikkut sumiginnagaanerisa kingunerinik, attartortut 2027-mi sakkortuumik eqqortussaavai.

Namminersornerullutik Oqartussat naalagaaffiup inissiaatai januaariip aallaqqaataanni 1987-imi isumagisarilerpai aamma naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai, nutaanik inissialiornissanut 214 millionit koruuninik amerlineqarlutik. Tamatuma akerlianik nutarterinissanut 1 koruunimilluunniit malinnaatitsisoqanngilaq, naalagaaffiup oqarneratut ineqarnermut akiliutinit aningaasalersorneqartussaammata. Politikerilli pilertortumik paasivaat, inissiat ineqarnermullu akiliutit qaffaanaveersaarnissamut atorneqarsinnaasut. Naalakkersuisut aamma sulisartut kattuffiat SIK 1990-ikkunni isumaqatigiissuteqarput akit, akissarsiat aamma

ineqarnermut akiliutit eqqissisimatinneqassasut, aningaasat Danmarkimit nalikilliartunnginnerunissaat qulakkeerumalugu. Taama isumaqatigiissuteqarnikkut ineqarnermut akiliutit kinguaattoorfiulerput, aaqquivigineqanngisaannartunik. Aamma 2021-mi septembarimi ajorluinnartumik pisoqarpoq, taamanikkummi ineqarnermut naalakkersuisup Naaja H. Nathanielsenip (IA), inissianut 2.877-iusunut Nanortalimmiittunut, Paamiuniittunut, Nuummiittunut aamma Maniitsumiittunut attartornermut akiliutinik qaffaasoqarnissaa ilimasaarutigimmagu. Qaffariaatigineqartussat katillugit 4,9 millionit koruuniupput, tamannali Inatsisartuni naammagit-taalliutigineqartorujussuuvog, ingammik taamanikkut naalakkersuisoqataasunit Naleqqamit.

Inatsisartut ineqarnermut akiliutinik qaffaaniarneq taamaatiinnarpaat, tamatumunngalu taarsiullugu Nunatta karsiat ineqarfiit immikkoortortat arfineq-marluk pisariaqartinneqartunik aningaasaliiffigai, aningaasatigut missingersuutit oqimaqatigiinnissaannut inatsisitigut piumasaqaataasoq naammassineqarsinnaaniassammat.

Tamanna ataasiaannarluni iliuuseqarneruvoq, taamaattorli Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni ineqarnermut akiliutit qaffariaataat aningaasanut inatsimmit matussuserneqartarput.

2022: 4,9 millionit koruunit.

2023: 8,5 millionit koruunit.

2024: 4,8 millionit koruunit.

2025: 3,1 millionit koruunit.

2026: Suli aalajngersaasoqanngilaq.

Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni ineqarnermut akiliutit taamaalillutik 2022-mit 2026-mut nikisinneqas-sanngillat.

Tamannalu aningaasaqarnikkut malugineqarsinnaavoq.

- Ineqarnermut attartornermut akiliutinit maanna isertinneqartartut ineqarfinnut immikkoortortat ingerlatsinermut aserfallatsaaliinermullu aningaasartuutaannut matussusiineq ajortut, Hans Peter Poulsen ilisimatitsivoq.

Pisariaqartinneqartut piviusut 150 millionit koruuniupput, taamaallaalli 35 millionit koruunit atugassiissutaallutik. Assigiinngissusaat ineqarnermut akiliutit 3,8 procentinik qaffaavigineqarnerisigut matussuserneqassapput, Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni akit eqqortut naapertorlugit ukiut 20-t qaangiuppata attartornermut akiliisoqartalerniassammat.

SISA lander afkast på over en halv milliard

Pensionskassen SISA har i første halvår haft et investeringsafkast før pensionsafkastskat på 525,7 mio. kr.

Det har været et tilfredsstillende første halvår for de mange kunder, der har deres pension i SISA.

Pensionskassen, der er Grønlands største, har således opnået et afkast på sine investeringer før pensionsafkastskat på 525,7 mio. kr.

Det er cirka 175 mio. kr. højere end samme periode sidste år. Pensionsafkastskat for 1. halvår 2024 er en udgift på 79,9 mio. kr. mod 48,2 mio. kr. sidste år.

Det oplyser SISA i sin halvårsrapport, hvor ledelsen altså betegner afkastet som tilfredsstillende.

Pensionskassen tilbyder to porteføljer til kunderne; Vækst og Stabil, hvor afkastet blev henholdsvis 10,38 procent og 4,28 procent.

Præsident valg og krig giver usikkerhed

SISA understreger dog i halvårsrapporten, at der fortsat er

stor usikkerhed på investeringsmarkederne. Pensionskassen giver følgende analyse i forhold til forventningerne for resten af året:

- På lang sigt vil investeringerne give positive afkast, men på kort sigt er det ikke til at forudse.

- En lang række politiske faktorer giver anledning til usikkerhed, der kan lede til faldende kurser: Præsidentvalget i USA, den politiske situation i Frankrig er uklar lige nu kort efter parlamentsvalget, krigen i Ukraine fortsætter ligesom konflikten mellem Israel og Hamas samt spændingerne mellem Kina og Vesten, skriver SISA.

I første halvår har SISA-medlemmerne indbetalt 197 mio. kr., og der blev udbetalt 64,8 mio. kr i pensionsydelse. Pensionskassen forvalter nu omkring 5,7 mia. kr. i pensionsmidler.

SISA har ca. 41.000 medlemmer, hvoraf 20.000 er aktivt betalende.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

Ingerlatseqatigiiffik nutaaq Killavaat Alannguanni qillerisoq

Nyt selskab gennemfører boringer i Killavaat Alannguut

Ingerlatseqatigiiffik Critical Metals Corp Tanbreezip aatsitassanik qaqutigoortunik Kujaataani piiiaaffiani qillerinissamik annertuumik ingerlatsivoq.

Australiamiut-Amerikamiut suliffeqarfiutaata Critical Metals Corp-ip Killavaat Alannguanni Tanbreezip aatsitassanik qaqutigoortunik piiiaaffimmi qillerinerujussuaq aallartissimallugu septembarip sisamaani nalunaarutigaa.

Suliffeqarfik naapertorlugu sumiiffimmi pisuussutit suliniutillu qanoq siviisutisumik ingerlanneqarsinnaanera nalilersorniarlugit 14-eriarlugit qilleralutillu qillikkat katillugit 2.200 meterisut takitigisut katersussavaat.

Ingerlatseqatigiiffimmit ulluni 30-ni qillerisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

„Tanbreezipi suliniut nunat killermiut saviminernik pingaarutilinnik Kinamit pilersorneqarpallaarunnaarmissaannut periarfissaqarluarpoq, taakku nukimmik mingutsitsinnigitsumik atuinnissamut illersornissamullu atorussanut pisariaqarput, taamaallillunilu nunap isumannaatsuussusia nakussat-sinneqassaaq.“ Critical Metals Corp-imi pisortaaneq siulittaasoq Tony Sage oqarpoq nangillunilu: „Aatsitassanik qaqutigoortunik ineriartortitsinissamut periusissarput siuarsaataigalugu qillerinerup inernera qilanaaraarput.“

Najukkami ingerlatseqatigiiffiup qillerineq ingerlatissavaa Qillerineq kalaallit ingerlatseqatigiiffiannit 60North Greenlandimit Qaortumeersumit ingerlanneqassaaq, aatsitassar-siornermilu immikkut ilisimasallit, ilaatigut Tanbreezip pisortaa pilersitsisorlu Greg Barnes, aatsitassanut ministeriusmasoq Hans Kristians Schønswandt ujarassiorlu Ole Christiansen, nakkutilliisuussapput.

Ingerlatseqatigiiffiup qillerinerup inernera tunngavigalugu sumi annertunerusumik qillerineq aallartissanerlugu aal-jangertussaavaa, tamannalu suliniummumt ineriartortitsinissamut periusissamik nukittorsaataasumik misileraanerullunilu qillerinerussaaq.

Selskabet Critical Metals Corp er i gang med at gennemføre et omfattende boreprogram ved Tanbreez' sjældne jordartsprojekt i Sydgrønland.

Det australsk-amerikanske selskab Critical Metals Corp annoncerede den 4. september, at de var i gang med et større boreprogram ved Tanbreez' sjældne jordartsprojekt i Killavaat Alannguut.

Ifølge selskabet skal de gennemføre 14 boringer og indsamle kerner med en samlet længde på ca. 2.200 meter for at kunne evaluere ressourcerne i området og projektet mulige levetid. Selskabet regner med at bruge 30 dage på at gennemføre boringerne.

„Tanbreez-projektet har et stort potentiale i forhold til at reducere de vestlige landes afhængighed af Kina indenfor kritiske metaller, der er nødvendige for at understøtte overgangen til grøn energi og forsvarsudstyr, og derved styrke den nationale sikkerhed“, udtaler direktør og formand for Critical Metals Corp. Tony Sage, og tilføjer: „Vi ser frem til at se resultaterne af dette boreprogram, mens vi fortsætter med at fremme vores udviklingsstrategi med de sjældne jordarters metaller.“

Lokalt selskab udfører opgaven Boreprogrammet gennemføres af det grønlandske selskab 60North Greenland fra Qaortoq, og er superviseret af et team af råstofeksperter herunder Tanbreez direktør og stifter Greg Barnes, tidligere råstofminister Hans Kristians Schønswandt og geolog Ole Christiansen.

På baggrund af boreprogrammet vil selskabet finde ud af, hvor de skal sætte ind med et mere omfattende program, der vil bestå af yderligere boringer og test, der skal styrke udviklingsstrategien for projektet.

Råstofmessen blev en succes

Gennem Kommune Kujalleqs gode indsats blev præsentationen af 3 potentielle miner en succes.

Formålet med råstofmessen, der blev afholdt i Kommune Kujalleq i uge 37 var at skabe bedre samarbejde og netværk mellem råstofselskaberne og de lokale erhvervsdrivende, og at forbedre af borgernes kendskab til råstofselskabernes behov.

-Jeg er yderst tilfreds med præsentationen af de potentielle miner overfor erhvervslivet og borgerne, og jeg har også bemærket med tilfredshed at der var god deltagelse fra Majoriaq i forbindelse med arrangementet i Nanortalik.

Generelt kan der være bedre fremmøde af erhvervslivets aktører eftersom planlagte ca. 500 nye arbejdspladser ønskes besat af lokale arbejdstagere, siger Kommune Kujalleqs borgmester, Stine Egede, der er tilfreds med messen.

3 potentielle miner, nemlig Guldminen i Nalunaq (Amaroq Minerals), mulig grafit mine i Amitsoq (greenRoc Mining) samt sjældne mineraler i Killavaat Alannguut (Tanbreez Mining) blev præsenteret over det lokale samfund og erhvervslivet.

-Der bliver genereret en betragtelig økonomi i forbindelse med oprettelsen og driften af miner. Derfor kan mest mulig deltagelse af de arbejdsdygtige og erhvervslivet kan betyde meget for økonomisk vækst og udvikling. Succesen er også betinget af uddannelse og opkvalificering af arbejdskraften, det gælder både for de enkelte medarbejdere og virksomheder, siger geolog og medarrangør af minemessen, Ole Christiansen og fortsætter...

-For eksempel konstruktionen af grafitminen i Amitsoq forventes at koste 1 mia. kr. og vil tage 2 år. Derfor er det tid

til at planlægge, hvad vi skal være opmærksom på, hvis vi skal have optimal deltagelse. Derfor bør kommunens initiativ følges op med en god forberedelse, som vil gavne det lokale samfund og erhvervslivet, afslutter Ole Christiansen. Kommune Kujalleq har store forekomster af ikke levende ressourcer. Kommunen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal undersøge mulighederne for nye tiltag. Ny viden skal danne grundlag handlingsplaner og efterfølgende aktivering af konkrete samarbejds- og serviceaftaler.

Målsætningen i Kommunens er udnyttelse af mineraler på bæredygtige vilkår, kommunen skal på samme tid også varetage interesser for andre erhverv.

 allu design

**Sydgrønlands
designbureau**

info@allu.gl

www.allu.gl

Tusass øger millionoverskud i første halvår

Teleselskabet Tusass fik et overskud før skat på 67,5 mio kr. i første halvår, hvilket er en stigning på 5,2 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år.

Første halvår 2024 har været økonomisk succesfuldt for det selvstyrejede teleselskab Tusass.

Selskabet oplyser, at overskuddet er landet på 67,5 mio. kr. for de første seks måneder.

Direktør Toke Binzer glæder sig over resultatet:

- En økonomisk sund forretning giver os overskuddet til at sikre det, vi er sat i verden for: at skabe den infrastruktur og de produkter, der forbinder hele landet.
- Det kræver store investeringer, hvilket vil fremgå af den kommende strategiperiode fra 2025. De gode resultater i dag, hjælper os til at optage mindst mulig gæld i fremtiden, udtaler Toke Binzer i meddelelsen.

Forventer overskud på 160 til 170 mio. kr.
Forventningen til hele 2024 er et resultat på 160-170 mio. kr. før skat, hvilket er på niveau med resultatet for 2023, oplyser Tusass, der fremhæver følgende nøgletal:

Nettoomsætningen for første halvår 2024 er 395,5 mio. kr., et fald på 0,3 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år. Egenkapitalen pr. 30. juni 2024 er 1.271,9 mio. kr. sammenlignet med 1.206,8 mio. kr. pr. 30. juni 2023, hvilket resulterer i en soliditetsgrad på 78,3 %.

Resultat før skat for første halvår 2024 udgør 67,5 mio. kr., en stigning fra 60,2 mio. kr. i samme periode i 2023.

Ny økonomidirektør
Tusass oplyser også, at selskabet har fået en ny økonomidirektør (CFO) i form af Line Mika Skov, som tiltrådte sin stilling i august.

- Jeg er trådt ind i en sund og stabil virksomhed, hvor den vigtigste opgave er at holde kurs og fart resten af året. I 2025 begynder en ny strategiperiode, hvilket bliver virkelig spændende at bidrage til, udtaler hun.

Stillingen som økonomidirektør blev ledig, da Toke Binzer blev udnævnt som administrerende direktør 1. marts i år.

Han havde bestredet økonomidirektørposten i Tusass siden 2022.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektro
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatore	Døgnvagt
Belysnings teknik	El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqarluartooq qullinik errorsiviit
nillataartitsiviit allallu*

Arssarnerit A/S
Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500

Vagttlf.: 494530

UNILLATSIARNEQ • PAUSE • UNILLATSIARNEQ

7	5			3			
		2					5
8	6						9
			8		9		
			6		5		
			4			6	2
				1		7	2
3						1	
	2		7	4		6	

				4	1		6
	1			2	6		3
						4	8
7	5						
		6	4	1	7	2	
							9
	2	9					
6			1	8			4
	4		6	5			

1		4		7			6
8	2		6				
	7				1		
		9	8			6	3
5			9		6		2
	4	8			2	7	
			2				5
					3		4
	8			9		1	6

			5	8			
	8					4	
1		9	7				8
9							2
	1		2	6	4		9
	6						5
	7				2	5	1
		1					6
				7	8		